

Хальмг кел дасхлгъна чинринь өөдлүлхмн

Хойр джилн дунд мана хальмг кбвуд-күүкд тбрскн келән дасджана. Оньгрсн сургъулин джилд, тбрскн келән даслгънд кесг түрү-күчр йовдлмуд харгъв: дегтрмуд уга, багшнр дугу болв. Болв, тер түрү-күчр йовдлмудиг динлэд, ик зуудан мана багшнр болн сургъульчнр шунмгъа, урмдта кевәр кблцхäv.

Эн джил тбрскн келән даслгън бмнк джилäs сән болх зөвтä. Юнъгад гихлä, мана республикин школмуд сургъулин шин джилән ик байрта, бргмдjtä цагла эклв. Дакад болхла мана багшнр болн сургъульчнр цаглэгъан кергтä дегтрмудärн теткгдв. Кесг олн нертä дегтрмуд школмудар күрв. Ёлгурнь: „Хальмг келн“ I-ч, II-ч, классин Очра Уташин бичсн дегтр, „Тбрскн келн“ II-ч классин—Бадмин Батан бичсн, „Хальмг келн“—3-ч классин—профессор Пашкован болн Бадмин Батан бичсн, орс келнä букварь Илишкин Ивзана бичсн.

Зуг зарм райодин гуулгәнä организацсн эн дегтрмудиг цаглань школмудт күргдж хулд-джахш (Западин, Юстинск, Сарпинск). Олгä цагт тернь нег түрү болджана.

Дакад нег күчрнь—хальмг келнä чинр өбдлүлгч—цäялгъврин кблмш сулхнар кегдлжәнä.

Хальмг кел даслгъиг бргär делгрулдж, цäялгъврин кблмш сургъульчнр болн теднä эк-эцкнр дунд шишлнь сургъджах багшнр кехäs биш, школмудин болн райодин эрдм-сургулин отделямудин гардачнр сулар келжәнä.

Тер дотр Западн районд тбруц кегдджähш. Бүкл джилä тооцандан, района эрдм-сургулин ачлач ур Волошин болн кесг школин гардачнр хальмг кел сургългъна туст оньган татугъар бгснь ил медгднä. Района школмудин

эрсгнь, Башанган дундин школ-лас наадкстнь хальмг келär бичсн нег чигн дуудвр, лозунг уга.

Август сард болсн багшнрин хургт багшнр болн школин гардачнр хальмг кел сургългъна тускар нег амн үг келсн уга. Иим йовдл—хальмг келиг эс күндлсн, оньган эс бгсн, түүг—кергтä тбр гидж эс тоолсн йовдл. Иим хäläцтä улс хальмг келär сургългъиг ясурилгъна тблä зүткш уга.

Хальмг кел дасхлгън—шин кблмш. Ямаран чигн шин кергт оньган эс бгхлä, түүнä чинриг олар эс дбнънхлä, тер керг күчрär күцхнь кен болв чигн меднä.

Тер учрар багшнр, школин болн райодин сургъуль-эрдмин гардачнр хальмг келнä чинр өбдлүлгч кблмшиг, түүг сäänär сургългъна кблмшиг наадк кблмшäсн дутал уга кех зөвтä.

Хальмг келнä чинринь олн зүсн аргъар өбдлүлдж болхмн. Негдвär—сургульчнр болн эк-эцкнр дунд хальмг келн-äмтнä тууджин тускар күүндвр болн докладс кегъäd, тер дотр ода ирх ик байрта бдрмудт, мана республикин күчкблсчнр, белдвр кедж йовх цагла ирлцнъгъу кблмш кеджäh зөвтä. Хойрдвар—сургульчнрт хальмг ду, би дасхад, теднär нär-наад гаргъулхмн. Гурвдвар—сургульчнрар эрсин газетд хальмг келär статьяс, шүлгүд бичүлäd, дуудврмуд, лозунгс школдан блгх зөвтä. Иим кблмш бнъгрсн джил—Элст балгъсна Буратинск долан джилä школд сäänär кегддж.

Эн тоот кблмшиг кегъäd, цäялгъäd йовхлä, мана багъчуд тбрскн келән даслгъндан шунмгъа дурта болхнь лавта.